

قابلیت‌های خلاقیت و نوآوری در مدارس

گزارشی از برگزاری اولین کنفرانس خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی مدارس

اشاره:

از آنجا که مدرسه وظیفه‌ی خطیر تعلیم و تربیت افراد یک جامعه را عهده دار است پس نقش آن به عنوان یکی از اصلی‌ترین کانون‌های آموزش و پرورش مورد توجه قرار می‌گیرد. براین اساس ضروری است تا همواره با پیشرفت علم و تکنولوژی روشهای آموزشی سنتی نیز متحول شده و زمینه مساعد برای رشد و توسعه خلاقیت دانش آموزان فراهم گردد.

هر چند به تازگی توجهات بیشتری به مساله خلاقیت و نوآوری در آموزشهای پایه ای صورت گرفته است اما این مباحث هنوز بصورت اساسی در میان اندیشمندان و مجریان بخش آموزش کشور به بحث و اجرا گذاشته نشده است، بنابراین دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران و وزارت آموزش و پرورش به منظور ایجاد فضایی برای تبادل نظرات و تجربیات در جمع بندی پیشنهادات و توصیه های سیاست گذاری به دست‌اندرکاران اجرایی و نیز ایجاد فضای خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی بیشتر در محیط های آموزشی مدارس «اولین کنفرانس ملی خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی در مدارس» را با همکاری شرکت ایده پردازان کسب و کار و معاونت امور اجتماعی فرهنگی ستاد کارآفرینی شهر تهران و نهادهای علمی و اجرایی دست‌اندرکار نظام آموزش کشور برگزار نمودند. این کنفرانس با حضور اساتید و کارشناسان و ارایه مقالات در کانون پرورش کودکان و نوجوانان برگزار شد.

آموزش معلمان خلاق

دکتر مینا مهرنوش - معاون توسعه کارآفرینی دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران و دبیر اجرایی کنفرانس در آغاز به اهمیت بحث توسعه پایدار و راهکارهای آن که در بخش خصوصی و دولتی حائز اهمیت است اشاره نمود و گفت: دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران با یک سال عمر سعی دارد تا تحصیلات دانشگاهی را به صورت کاربردی مبتنی بر نیاز کشور سازد و جهت این کار نیاز به آموزش‌های کاربردی دارد. معاون توسعه کارآفرینی ضمن اشاره به وفور دانش در بخش‌های مختلف جامعه و عدم دسترسی به تمامی جنبه های آن عنوان کرد: مقالات می‌نویسیم و کنفرانس‌ها و همایش‌ها را برگزار می‌کنیم و متأسفانه اکنون که تعاملاتی میان این دو مرکز صورت گرفته است افسوس می‌خوریم که این بحث‌ها و نشست‌ها و بررسی‌ها و نتایج آن در میان اقشار جامعه مطرح نشود.

وی اضافه کرد: در بخش‌های خصوصی شاهد دستاوردهای بسیار بودیم که متأسفانه به دلیل عدم وجود ارتباطات مستحکم میان بخش‌های خصوصی، دولتی و دانشگاهی و وزارت آموزش و پرورش این دستاوردها به خوبی تبادل نمی‌شود

به همین سبب در بحث پایه‌ای مدیریت دانش حداقل انتشار این مباحث را در نظر گرفتیم که امید است در مراحل بعد با همکاری نهادهای مربوطه شبکه‌های اطلاع رسانی مقاوم‌تری را شاهد باشیم و در سال‌های آینده این کنفرانس را شکوفاتر و تخصصی‌تر برگزار نماییم و هر کدام از محورهای خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی را به صورت جداگانه و در مقاطع مختلف در کنفرانس ارایه نماییم.

وی با تاکید بر لزوم تربیت و آموزش مربیان در بحث نوآوری و کارآفرینی گفت: امیدواریم در پی این کنفرانس شاهد آموزش معلمان خلاق در مناطق محروم و استان‌ها و شهرستان‌ها و ارایه خدمات حتی در قالب مجازی و به صورت CD باشیم. وی همچنین خاطر نشان کرد: نظر به اینکه طی این چند ماه مطلع شدیم افراد هم از بخش خصوصی و هم دولتی علاقه‌مند به برگزاری این کنفرانس برای ارایه نظریات و تجربیات خود هستند با توجه به نظرات اعضای کمیته ملی و شورای سیاست‌گذاری سعی نمودیم مباحث انتخاب شده با این مباحث مرتبط باشد و همچنان منتظر نظرات و انتقادات دوستان هستیم و یقیناً در روند کار از آن بهره خواهیم جست.

لزوم تربیت نیروی انسانی خلاق و مسئله محور

دکتر عباسی نژاد- عضو هیات علمی دانشگاه تهران و دبیر عملی کنفرانس به ارایه گزارش از کمیته علمی سمینار پرداخت و گفت: زمانی که بحث خلاقیت و کارآفرینی در مدارس مطرح می‌شود نکته‌ای که به ذهن می‌رسد این است که آیا تا کنون خلاقیت و نوآوری در مدارس و در بین دانش‌آموزان و معلمان وجود نداشته است؟ در این خصوص باید گفت برگزاری چنین سمینارهایی با این عنوان به منزله نادیده گرفتن تلاشهایی که در نقاط مختلف کشور مشاهده می‌کنیم نیست و یا اگر اشاره‌ای به نوآوری و خلاقیت در مقابل روش‌های موجود می‌شود به منزله ناکار آمد بودن روش‌های موجود نیست به طوری که اگر بر تاریخچه آموزش در کشور مروری داشته باشیم مشاهده می‌کنیم مدرسه به همین سبک موجود در مقابل مکتب خانه‌ها یک نوآوری و بدعت محسوب می‌شد پس این سمینارها و کنفرانس‌ها به منظور نادیده گرفتن نوآوری‌های برخی مدارس در نقاط مختلف کشور نیست و دیگر این که برگزاری این سمینارها موجبات اهمیت بیشتر به این مباحث را فراهم می‌آورد.

دبیر علمی کنفرانس انعطاف‌پذیری ایده نو در مقابل واکنش‌های طبیعی را نکته‌ای حائز اهمیت دانست و خاطر نشان کرد: خلاقیت و نوآوری همواره با واکنش‌هایی در سطح جامعه رو به رو می‌شود ولی ویژگی و هنر نوآور این است که انعطاف‌پذیری داشته باشد و چنانچه ساختارهای لازم جهت آماده نمودن بسترهای مناسب درخلاقیت و نوآوری را فراهم آورد یقیناً آن خلاقیت و نوآوری در اذهان جای می‌گیرد. وی در ادامه با ارایه گزارش از کمیته علمی که با مساعدت بی‌دریغ وزارت آموزش و پرورش شکل گرفته است عنوان کرد: از طریق فراخوان مقالات بسیار از نقاط مختلف دریافت شد که از آن میان ۱۲ مقاله به عنوان مقالات برتر برگزیده شد و درصدد هستیم که مقالات دیگر را نیز در قالب مجموعه‌ای ارایه نماییم.

وی در پایان یادآور شد: غالباً نوآوری با اختراع و اکتشاف شناخته می‌شود ولی آنچه که توسعه پایدار به آن نیاز دارد نوآوری و خلاقیت نرم افزاری است به این معنی که ما باید نیروی انسانی خلاق تربیت نماییم و آن را به تفکر خلاق وادار نماییم و گرنه از نظر سخت افزاری و تقلید از آن سوی مرزها مشکلی نداریم ولی لزوم تربیت

نیروی انسانی خلاق و مسئله محور در کشوری در حال توسعه بسیار احساس می‌شود.

پژوهش محوری و تحول بنیادی در فرآیند یادگیری

عباس رهی- معاون آموزش و نوآوری وزارت آموزش و پرورش و ریاست کنفرانس بیان داشت: افتخار داریم که در پی منویات مقام رهبری در سال نوآوری و شکوفایی، نخستین کنفرانس ملی خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی در مدارس را با همکاری دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران و دیگر نهادهای همکار برگزار نماییم و این نشان از این است که وزارت آموزش و پرورش در این خصوص اهتمام دارد و امید است دستاورد آن به نظام تعلیم و تربیت تقدیم شود.

وی در ادامه با اشاره به اهتمام ریاست جمهوری در خصوص گسترش و توسعه امر کارآفرینی تصریح کرد: در بحث پژوهش سراهای دانش‌آموزی، جشنواره جوان خوارزمی، معلمان پژوهنده و مسائلی از این دست که در آموزش و پرورش در حال توسعه و رشد است نگاه موفق بخش تعلیم و تربیت را می‌رساند که به بحث کارآفرینی اهتمام می‌ورزد.

وی اضافه کرد: آموزش و پرورش در رویکرد جدید پژوهش محوری و تحول بنیادی در فرآیند یادگیری را پیش روی دارد که اقدامات موثری نیز در این زمینه صورت گرفته است.

وی ادامه داد: آموزش و پرورش در این رویکرد چند فعالیت صورت می‌دهد نخست اینکه اقدامات گذشته و آنچه در گذشته آغاز شده بود را تقویت می‌کند و سپس حرکاتی جدید ایجاد می‌کند. اولین قدم اینکه کتب درسی و کمک درسی را پژوهش محور و مسئله محور و با رویکرد خلاقیت و کارآفرینی و نوآوری تالیف نماییم. چرا که حافظه محوری و در اختیار قرار دادن حجمی از محفوظات به دانش آموزان، زیان آور است.

دیگر اینکه اگر معلمان، پژوهشگر، خلاق، نوآور و کارآفرین نباشند چگونه می‌توانند کودکان را در صحنه‌های تعلیم و تربیت یاری رسانند پس

آموزش و گزینش معلمان جز ضروریات است که باید مورد توجه قرار گیرد و نیروی انسانی با این رویکرد آماده گردد.

سوم اینکه ساز و کار فضای آموزشی باید فراهم گردد. در ارتباط با ساز و کار فضای آموزشی سولاتی مطرح می‌شود از جمله اینکه: آیا کلاس‌های درسی پژوهش محور است؟ در فرآیند

خلاقیت‌های بسیار دارند که ما وظیفه فراهم آوردن بسترهای مناسب جهت رشد و شکوفایی این استعدادها را داریم.

وی در پایان ضمن اظهار امیدواری از دسترسی به اهداف کنفرانس، خواستار تعریفی از یک مدرسه موفق و نوآور شد و عنوان کنفرانس دوم را "یک مدرسه خلاق چه مدرسه‌ای است؟" ذکر کرد.

انسان خلاق باید از ایده واحد توان خلق پدیده‌های مختلف را دارا باشد (آیه ۴۵ سوره نور) وی به رابطه پروردگار، انسان و خلاقیت اشاره و تصریح کرد، اولین خلاق پرودگار است و انسان جانشین اوست و به عبارت دیگر هر ویژگی که در پرودگار وجود دارد زمینه وجود و بروز آن در انسان نیز وجود دارد و به بیان دیگر نرم‌افزار وجودی انسان همچون سخت‌افزار آن حاصل خلاقیت پرودگار است و هر آنچه از صفات جلال و جلال الهی است با عیار و مقیاس کمتری در وجود انسان وجود دارد و فراهم آوردن زمینه بروز و ظهور آن بسیار حائز اهمیت است.

امروز به دلیل صنعتی شدن زندگی انسان، مسئولیت فراهم آوردن شرایط مناسب جهت ظهور و بروز استعدادهای ذاتی انسان، به عهده عالمان و فرهیختگان به صورت خاص و نظام‌های تعلیم و تربیت به صورت عام است. اینکه صفت خلاقیت چگونه در وجود انسان تبلور پیدا می‌کند بستگی به شرایطی دارد که فرد در آن رشد و نمو پیدا می‌کند و سؤال اساسی اینکه خلاقیت در انسان‌ها از چه زمان آغاز می‌شود و چه زمان به بار می‌نشیند؟

خلاقیت زمانی شکل می‌گیرد که انسان هنوز با آموزش‌ها و قالب‌های محیطی شکل خاصی به خود نگرفته است چرا که ویژگی‌های او دارای مبانی و اصول ثابتی است که نوع بروز، ظهور و مختصات آن در سنین مختلف، متفاوت است. خلاقیت همزاد بشر است و هر انسانی که پا به عرصه وجود می‌گذارد آن را با خود به همراه دارد. مهم آن است که در فصل جوانه زدن شرایط به گونه‌ای فراهم شود که تند بادها و خطرات دیگر موجب نابودی و سرخوردگی آن نگردد چرا که کار بشر صرفاً کشف رابطه پدیده‌ها و نه خلق پدیده‌هاست.

وی به فلسفه سید و آقا بودن طفل تا زمان هفت سالگی اشاره نمود و دلیل آن را بروز و تثبیت موقعیت استعدادهای توانایی‌ها و توانمندی‌های او دانست و یادآور شد: او در تصمیم‌گیری آزاد است و تصمیم‌نهایی با خود اوست و حتی الامکان هر

آموزش و پرورش در رویکرد جدید به دنبال این است که بخشی فنی و حرفه‌ای را حمایت نموده و علوم انسانی را برای اساس منویات مقام معظم رهبری توسعه داده و علوم پایه را حمایت نماید و دانش آموزان علاقه‌مند به علم و تحصیل را به سمت دانشگاه‌ها و دانش آموزان مستعد در بحث‌های خلاقیت و نوآوری و کارآفرینی را به سوی بازار کار سوق دهد.

خلاقیت همزاد بشر است

رحیمی- مدیر کل دفتر آموزش و خلاقیت پیش دبستانی و ابتدایی این کنفرانس را از ثمرات نامگذاری سال نوآوری و شکوفایی توسط مقام معظم رهبری دانست و با ذکر ویژگی‌های خلاقیت و افراد خلاق با تمسک به آیات مبارکه قرآن عنوان کرد:

فرد خلاق باید مورد تکریم واقع شود چرا که کار خلاقانه همواره منحصر به فرد است. (آیه ۱ سوره انعام) دوم این که خلاقیت باید در خدمت انسان باشد و نه اسیر آفریده‌های خود. (آیه ۲۹ سوره بقره) سوم این که خلاقیت باید در خدمت حق باشد و هیچ فردی به اندازه خالق به ویژگی‌های خلق خود اشراف ندارد و مالکیت هر اثر خلاقانه باید محترم شمرده شود. (آیه ۷۳ سوره انعام)

خلاقیت زمانی مطلوب است که موجب کارآفرینی شده و به تولید انبوه برسد. (آیه ۱۰ سوره نساء) هر خلقی باید زمینه خلاقیت‌های دیگر را فراهم نموده و مشکلی از مشکلات بشر را رفع نماید. (آیه ۱ سوره مبارکه نحل)

یادگیری دانش‌آموزان و معلمان چگونه ساعات آموزش را طی می‌کنند؟ دانش‌آموزان چه سهمی دارند و در یادگیری چگونه عمل می‌کنند؟ آیا انعطاف لازم وجود دارد؟

باید گفت هر قدر انضباط و قوانین شدیدتر باشد راه خلاقیت و نوآوری سد می‌شود پس آیا مقررات و ضوابط با ما همراهی می‌کنند؟ مشکل و چالش دیگر، خانواده‌ها هستند چه تعداد خانواده‌ها بحث خلاقیت و نوآوری و آموزش و پرورش فرزندان را تعقیب کرده و در مدیریت مدرسه دخالت می‌کنند؟ پس رویکرد خانواده نیز یکی از موارد مهم به شمار می‌رود.

آموزش و پرورش در رویکرد جدید به دنبال این است که بخشی فنی و حرفه‌ای را حمایت نموده و علوم انسانی را برای اساس منویات مقام معظم رهبری توسعه داده و علوم پایه را حمایت نماید و دانش‌آموزان علاقه‌مند به علم و تحصیل را به سمت دانشگاه‌ها و دانش‌آموزان مستعد در بحث‌های خلاقیت و نوآوری و کارآفرینی را به سوی بازار کار سوق دهد.

وی همچنین اضافه کرد: جوانان استعدادها و

ساله آمده است ایرانی مطلوب به فردی خلاق، مسئولیت‌پذیر، مومن، اینارگر، رضایت‌مند، برخوردار از وجدان کاری و روحیه تعاون، متعهد به ایران و مفتخر به ایرانی بودن اطلاق می‌شود و با توجه به اینکه کودکان امروز آینده‌سازان فردا هستند پس اینان که بناسست به عنوان رتبه اول در منطقه شناخته شوند باید چه رویکردی را پیش گیرند؟

دبیر ستاد کارآفرینی شهر تهران اضافه کرد: اکنون نیاز به فعالیتهایی در خصوص آموزش‌های غیر رسمی احساس می‌شود همچنانکه مشاهده می‌کنیم بسیاری از فرهنگ سازی‌ها و تغییر نگرش و رفتار در کودکان و نوجوانان از طریق همین آموزش‌های غیر رسمی (یا القانات جامعه) صورت گرفته است.

وی خاطر نشان کرد: پویایی و توسعه محتوایی آموزش‌های نوآورانه رسمی در مدارس همراه با توسعه تکنولوژی از اهمیت ویژه ای برخوردار است بدین ترتیب جهت‌گیری‌های علمی به گونه‌ای است که ایجاب می‌کند با سرعت و پویایی بیشتر سطوح آکادمیک و سیستماتیک را تغییر دهیم.

دکتر عبادتی افزود: از جمله مواردی که به نظر می‌رسد بسیار حائز اهمیت است هدایت و جهت‌گیری آموزش‌های غیر رسمی و به کارگیری خلاقیت و نوآوری با نگاه و درایتی بیشتر است تا جایی که در برخی موارد آموزش‌های غیر رسمی در حوزه‌های مختلف، جهت‌گیری فکری کودکان را به انحراف می‌کشاند و ضروری است تا وزارت آموزش و پرورش در امتداد وزارت علوم و تحقیقات بر این جهت‌گیری‌ها هدایت و نظارت داشته باشد.

وی تاکید کرد: اکنون شاید تنها آموزش برای جوانان کافی نباشد چرا که پیچیدگی‌های جوامع شهری نیاز به مهارت‌ها و الگوهایی دارد که به صورت غیر مستقیم یادگیری را به انسان می‌آموزد. آموزش مفاهیم شهروندی به کودکان و ارتقاء مهارت‌ها از جمله نیازهای اساسی است که در نهایت یادگیری برای بودن، با هم زیستن

برای داشتن نسلی خلاق، نوآور و کارآفرین باید شرایط رشد و تکامل و تحقق آن را رده سنی پایین جستجو نمود چرا که نوع و میزان رشد هر فرد بسته به گذشته اوست.
جوانانی از لحاظ جسمی توانمند، شاداب و قدرتمند خواهند بود که از ابتدای یا به عرصه وجود گذاشتن، بهداشت، تغذیه و سایر مراقبت‌های آنها به نحو کامل صورت گرفته باشد و اگر فردی در شرایطی غیر از این رشد و نمو پیدا کند در جوانی جز سستی، رخوت و کم توانی از او بر نخواهد آمد.

و زمینه بروز استعدادهاى متربیان بیش از گذشته فراهم گردد و ترد شیوه نامناسب حافظه محوری و تقویت درک و فهم به جای آن، کاربردی کردن آموخته‌های دانش‌آموزان، شکستن حصار آزمون‌های مداد کاغذی و یا امتحانات پایانی و بهره جستن از تمام ابزارهای موجود در فرآیند یادگیری و یاددهی جز اهداف طرح ارزشیابی توصیفی است که امید است منجر به فراهم شدن خلاقیت و نوآوری شود.

وی در پایان خاطر نشان کرد: این کنفرانس ملی یک حرکت نوآورانه در نظام آموزش و پرورش است و تمامی دلسوزان و صاحب‌نظران را به تعامل، همراهی و کمک در به راه افتادن طفلی که اکنون به صورت سینه خیز حرکت می‌کند و تا ایستادن و راه افتادن و دویدن او باید به انتظار نشست دعوت می‌کنیم.

کودکان امروز آینده سازان فردا

دکتر عبادتی- دبیر ستاد کارآفرینی شهر تهران در ارتباط با نقش آموزش غیر رسمی در فرهنگ‌سازی، خلاقیت و نوآوری و کارآفرینی در کودک و نوجوان و آموزش‌هایی که در مدارس و یا خارج از مدارس تحت عنوان آموزش‌های فوق برنامه شناخته می‌شود گفت: در بسیاری از موارد از طریق آموزش‌های غیر رسمی، بسیاری از یادگیری‌ها به سبب پیچیدگی‌ها و توسعه تکنولوژی‌های شهری به کودکان و جوانان آموزش داده می‌شود.

وی ادامه داد: در بخشی از سند چشم انداز ۲۰

وی سولاتی از این دست بیان کرد: دوره‌های مختلف تحصیلی چه سهمی در پرورش و رشد خلاقیت برای خود قائل هستند و کدامیک از دوره‌های پیش‌دبستانی، ابتدایی و راهنمایی و متوسطه یا دانشگاه مهمتر است و باید سهم بیشتری داشته باشند؟

شرایط، امکانات، فضای فیزیکی و معنوی لازم جهت پرورش خلاقیت کدام است؟ خلاقیت در چه فرصت‌هایی بیشتر ظهور و بروز پیدا می‌کند؟

آیا در برنامه‌های ما همه اندیشه‌ها به دنبال فرصت‌های رسمی است یا اوقات غیر رسمی نیز در این زمینه جایگاهی دارد؟

وی همچنین خطر نشان کرد: تغییر نظام ارزشیابی ابتدایی از کمی به ارزشیابی توصیفی و کیفی حرکتی نوآورانه است چرا که ارزشیابی توصیفی به دنبال آن است تا بهداشت روانی دانش‌آموزان را در محیط مدرسه و خانه بیشتر فراهم نماید.

ارزشیابی توصیفی به دنبال آن است تا در فرآیند یادگیری و یاددهی به تمام ابعاد وجودی دانش‌آموزان توجه شده و شرایط بهتری جهت رشد و بالندگی و تکامل دانش‌آموزان در زمینه‌های مختلف از جمله خلاقیت فراهم نماید و از قائل شدن اضطراب و استرس به روح و روان لطیف و حساس دانش‌آموزان ابتدایی در حد توان جلوگیری نماید. هم به فعالیت‌های دانش‌آموزان و هم به نتایج فعالیت‌ها و کوشش‌ها توجه شود

چه طلب کند برای او فراهم می‌کنند هر زمان او سخن گوید دیگران سکوت می‌کنند او به اجبار اطرافیان در دسته خاصی حرکت نمی‌کند و دهها نکته دیگر که آن چه که از این نکات بر می‌آید این است که برای داشتن نسلی خلاق، نوآور و کارآفرین باید شرایط رشد و تکامل و تحقق آن را رده سنی پایین جستجو نمود چرا که نوع و میزان رشد هر فرد بسته به گذشته اوست.

وی افزود: جوانانی از لحاظ جسمی توانمند، شاداب و قدرتمند خواهند بود که از ابتدای یا به عرصه وجود گذاشتن، بهداشت، تغذیه و سایر مراقبت‌های آنها به نحو کامل صورت گرفته باشد و اگر فردی در شرایطی غیر از این رشد و نمو پیدا کند در جوانی جز سستی، رخوت و کم توانی از او بر نخواهد آمد.

مدیر کل دفتر آموزش و خلاقیت پیش دبستانی و ابتدایی همچنین بر ضرورت برخورداری کودکان از محرک‌های مناسب عاطفی اشاره کرد و گفت: نظام تربیت خانواده‌ها اگر خواهان نسلی خلاق، نوآور و با نشاط است، باید مراقبت‌های لازم در این زمینه را از آغاز کودکی معمول دارند چرا که کودک باید از محیط غنی و محرک‌های مناسب عاطفی برخوردار باشد و موانع پرورشی رشد خلاقیت چون: تبعیض، افراط یا تفریط در دادن یادش‌های مادی و معنوی، تنش‌های محیطی، عدم وجود صمیمیت و محبت، بی‌توجهی به تخیلات کودکان، تحقیر توسط بزرگتران، تخریب و استهزاء و ایجاد عادت‌های کاذب، فشارهای روانی، قوانین خشک و دست و پاگیر منزل، مدرسه و جامعه، انتقاد مکرر و ناصحیح سلب اعتماد به نفس، خشکی محیط و شاداب نبودن آن و موارد متعدد دیگر را باید برطرف نمود.

رحیمی اضافه کرد: امروز در مدرسه بیش از آنکه نگران یادگیری مطلب توسط دانش‌آموزان باشیم باید محیط تفکر، بازی، تعامل، بیان و زمینه بیان و ابراز ایده‌ها و اندیشه‌ها را فراهم آوریم. فضای فیزیکی مدرسه، کلاس، آزمایشگاه و کارگاه نیز باید جذاب و تامین کننده نیازهای دانش‌آموزان باشد.

و تفکر گروهی و اجتماع محوری از جمله مباحثی است که شاید بتوانیم در این دسته‌بندی با جوش و نوآوری بیشتر به اهداف موضوعی دست یابیم. وی در ادامه گفت: در نگاه کلی اگر بخواهیم آموزش‌های کار آفرینی را به صورت مدل توصیف نموده و چار چوب آن را بررسی نماییم به گنجاندن مفاهیم کارآفرینی در کتب مدارس در سطوح دبیرستان، راهنمایی، پیش دبستانی و حتی مهد کودک‌ها نیاز است تا به برخی مفاهیم جدید که جهت‌گیری را از ابتدا در ذهن کودک شکل می‌دهد دست یابیم و در کنار آن برنامه‌های غیر رسمی و دوره‌های کسب توانمندی‌ها، روش‌هایی برای ظهور خلاقیت و نوآوری، رانندازی کسب و کارهای موقت و مجازی و فعالیت‌هایی در حوزه گسترش رشد و توسعه پایدار شکل گیرد.

وی همچنین اذعان داشت: در حوزه مدیریت شهری که در خصوص آموزش‌های غیر رسمی می‌توان از آن سخن گفت چند دسته بندی وجود دارد:

۱. آموزش‌های مستقیم مهارت‌های شهروندی به کودکان
۲. آموزش‌های غیر مستقیم از طریق مشارکت اجتماعی و شهروندی چون همیار پلیس، همیار محیط زیست، شورای دانش آموزی، مجلس دانش آموزی و ... که نه تنها به سمت جامعه‌ای با بینش بالا سوق می‌دهد بلکه در حقیقت به صورت غیر مستقیم مهارت‌های زندگی را به کودک می‌آموزد و او را برای مدیریت کلان کشور آماده می‌کند.

وی اضافه کرد: توسعه مهارت‌های کارآفرینی و بسترسازی کاربردی نیز از جمله مواردی است که در کشورهای دیگر و در برخی مدارس خلاق در داخل کشور از جمله: انجمن‌های کارآفرینی، شرکت‌های دانش‌آموزی مجازی به صورت موقت با سوددهی آموزشی و کانون‌های خلاقیت و ... شکل گرفته است و روش‌های بسترسازی فکری را آماده می‌کند.

در بسیاری موارد نیز طراحی برخی فضاها در مناطق شهری و غیر شهری، امکانات به فعالیت‌های آموزشی کمک می‌کند از جمله، پارک‌های آموزشی، فرهنگسراهای کودک و نوجوان، کانون‌های نخبگان و حتی باشگاه‌های مشاوره جوان که کار گروهی صورت می‌گیرد. همچنین مراکز خلاقیت و کارآفرینی و خانه‌های کارآفرینی از جمله این موارد است. همچنین مراکز مهارت آموزی و مشاوره کودک نیز از جمله فضاهایی است که به صورت غیر رسمی نگاه کودک و فعالیت‌های او را جهت‌گیری می‌کند.

دبیر ستاد کارآفرینی شهر تهران در پایان ضمن اشاره به فعالیت‌ها و امکاناتی که ستاد کارآفرینی شهر تهران جهت کارآفرینی کودکان و دانش‌آموزان صورت داده است خاطر نشان کرد: جهت رسیدن به چشم‌انداز توسعه پایدار و پرورش افراد مطلوب جامعه ایرانی نیاز به سیر زنجیره فعالیت از کودکی تا میانسالی و در نهایت دستیابی

به آرمان جمهوری اسلامی است.

ضرورت وجود صاحب‌بنظران و کارشناسان کارآفرینی در داخل و خارج کشور

دکتر احمدی- ریاست مرکز هماهنگی مراکز تربیت معلم و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای در آغاز، سخنان خود را در دو بخش گزارش جشنواره خوارزمی و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای و مراکز تربیت معلم و نقش آن در بخش کارآفرینی ارایه نمود و یادآور شد: یقیناً نظام آموزش و پرورش با بخش فنی و حرفه‌ای و کار و دانش نقش موثری ایفا می‌کند بنابراین آموزش و پرورش به عنوان یکی از بخش‌های مهم در عرصه کارآفرینی به شمار می‌رود.

وی ادامه داد: در معاونت آموزش و نوآوری، مرکز هماهنگی مراکز تربیت معلم و مراکز فنی و حرفه‌ای، هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای، کار و

هنرستان با آموزش‌های عملی تا ۹۰ درصد جذب بازارهای صنعت می‌شوند و چرخ صنعت با دست‌های پرتوان آنان می‌چرخد و موجب اشتغال‌زایی می‌شود.

وی همچنین اضافه کرد: جهت موفقیت در بخش دانش‌آموزی در این حوزه‌ها نیاز است تا نوع نگاه به تربیت معلم تغییر کند و با روش‌های تدریس و دوره‌های آموزش متفاوت، تربیت معلمان نوآور آغاز شود.

دکتر احمدی ضمن اشاره به نقش موثر هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش در ایجاد کارآفرینی و اشتغال‌زایی خاطر نشان کرد: در بخش متوسطه با مسابقات علمی، پژوهشی و عملی و فعالیت‌های هنری، مسابقات ریوکاپ و جشنواره جوان خوارزمی عرصه‌هایی پیش روی دانش‌آموزان است و با وجود دغدغه اصلی بحث

اکنون شاید تنها آموزش برای جوانان کافی نباشد چرا که پیچیدگی‌های جوامع شهری نیاز به مهارت‌ها و الگوهایی دارد که به صورت غیر مستقیم یادگیری را به انسان می‌آموزد. آموزش مفاهیم شهروندی به کودکان و ارتقاء مهارت‌ها از جمله نیازهای اساسی است که در نهایت یادگیری برای بودن، با هم زیستن و تفکر گروهی و اجتماع محوری از جمله مباحثی است که شاید بتوانیم در این دسته‌بندی با جوش و نوآوری بیشتر به اهداف موضوعی دست یابیم.

کنکور خوشبختانه موقعیت‌های خوبی را در این عرصه شاهد بودیم.

وی با اشاره به رشد صعودی ابتکارات در جشنواره خوارزمی گفت: در جامعه دانش‌آموزی باید پژوهش محوری جایگزین حافظه محوری شود و استعدادها دانش‌آموزان در همان مقاطع به ظهور برسد و کتب درسی و شیوه‌های تدریسی در تربیت معلم متحول شده و مراکز رشد در جوار مراکز تربیت معلم آغاز به کار نمایند و بتوانند در زمینه کارآفرینی، خلاقیت و پرورش ایده‌ها به معلمان در این حوزه کمک نمایند و در بخش تعلیم و تربیت تاثیرگذار باشد.

وی اضافه کرد: جشنواره جوان خوارزمی نزدیک به ۲۰ سال است که در بخش جشنواره بین‌المللی

و جشنواره جوان خوارزمی برگزار می‌شود و تاکنون نزدیک به ۲۶۰ هزار دانش‌آموز در این بخش ۱۷۶ هزار طرح ارایه نموده‌اند که ۱۶۹ هزار طرح دانش‌آموزی و ۶۶ هزار و ۸۰۰ طرح نیز طرح دانشجویی در زمینه پژوهش و نوآوری است.

وی اضافه کرد: در بخش بررسی طرح‌ها و ارزیابی در زمینه کمی و کیفی در جشنواره‌ای که در سال جاری برگزار شد بیش از ۲۲ هزار طرح دانش‌آموزی و ۱۵۰۰ طرح دانشجویی را شاهد بودیم که ۸۵۵ طرح در مرحله کشوری انتخاب شد و رشد ۲۵ درصدی در بخش دانش‌آموزی و ۷۴ درصدی در بخش دانشجویی را شاهد بودیم که این نگاه دانش‌آموزان به دانشجویان را در بخش پژوهش نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۷ رشدی نزدیک به ۶۶ درصد را غالباً در رشته‌های فنی مشاهده نمودیم که در نهایت ۴۱ طرح در وزارت علوم به عنوان طرح‌های برتر معرفی شد و امید است با یاری پروردگار این روند رو به فزونی باشد.

وی به ساماندهی مسابقات رباتیک در بخش دانش‌آموزی اشاره نمود و در خصوص تاثیر آن بر نظام‌مند شدن استعدادهای دانش‌آموزان گفت: با وجود ۲ ماه فرصت ۱۷۳ تیم در ۴ لیگ به انجام مسابقه پرداختند.

ریاست مرکز هماهنگی مراکز تربیت معلم و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای در پایان اظهار امیدواری نمود تا در بخش آموزش عالی و در کنار آن در بخش نوآوری و خلاقیت دانش‌آموزان بتوان خدمتی مناسب ارایه نمود و اضافه کرد: امیدواریم استمرار و تدوین برنامه جامع با عنوان کنفرانس در وزارت آموزش و پرورش موجود باشد همچنین لزوم ارتباط مستمر این کنفرانس با جشنواره‌ها و مراکز فعال وزارت آموزش و پرورش و ضرورت وجود صاحب‌بنظران و کارشناسان کارآفرینی در داخل و خارج کشور احساس می‌شود. همچنین لزوم برگزاری نمایشگاه دستاوردهای کارآفرینان برتر کشور و امکان حضور کلیه علاقه‌مندان در نمایشگاه مذکور و نهایتاً حمایت از کارآفرینان و خلاقیت‌ها و نوآوری‌ها که در جشنواره خوارزمی و دیگر جشنواره‌هایی که در آموزش و پرورش برگزار می‌شود احساس می‌شود و اطلاع‌رسانی در نشریه‌های و جراید مربوط می‌تواند در ساماندهی و استفاده بیشتر از زمان به دانش‌آموزان کمک نماید.

در ادامه این کنفرانس مقالاتی توسط مهندس حق نگر - ریاست آموزشکده شهید باهنر شیراز، مهندس سلیمی - مشاور وزیر در امور خلاقیت و نوآوری، مدیر مجتمع آموزشی شهید مهدوی، قلم چی - مدیر مرکز آموزشی قلم چی، جواد - مدیر کل امور جوانان و نوجوانان سازمان بهزیستی، عسگری قائم مقام سازمان دانش‌آموزی و مهندس افشار - مدیر آموزش لگویی آموزشی و مقالاتی توسط دیگر اساتید ارایه شد.